

Political: Political Dynamism and Society

Time: 3hrs

Marks: 100

- Note:** 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q1 a. Comment on the role of Media in creating Public Opinion.

OR

Q1 b. Define Public Opinion and discuss any two theories of Public Opinion.

Q2 a. Define Political Parties and discuss the different functions performed by political parties in a democracy.

OR

Q2 b. Explain the concept of Pressure Groups. Comment on various pressure groups active in Indian Politics.

Q3 a. What is political modernisation? Discuss the problems faced by political system in achieving political modernisation.

OR

Q3 b. Explain the concept of Political Development and discuss its impact on society.

Q4 a. Describe the role of consumer movement in bringing change in the society.

OR

Q4 b. Examine the stages in Social Movements. Explain with reference to the Environmental Movement in India.

Q 5. Write short notes on (Any Two).

- Anti-graft movement.
  - Peasant movement.
  - Techniques used by Pressure Groups
  - Interdependence between Political Modernisation and Development.
-

मराठी रूपांतर

वेळ - : ३ तास

गुण - : १००

सुचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत .

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .

प्रश्न १. अ) लोकमत घडविण्यात प्रसारमाध्यमांच्या भूमिकेवर भाष्य करा .

किंवा

प्रश्न १. ब) लोकमत म्हणजे काय ? लोकमतच्या कोणत्याही दोन सिद्धांताची चर्चा करा .

प्रश्न २. अ) राजकीय पक्ष म्हणजे काय ? लोकशाही व्यवस्थेतील राजकीय पक्षाच्या विभिन्न कार्याची चर्चा करा .

किंवा

प्रश्न २. ब) दबाव गट संकल्पना स्पष्ट करा . भारतीय राजकारणातील विविध दबाव गटांच्या कार्यपद्धतीवर भाष्य करा .

प्रश्न ३. अ) राजकीय आधुनिकीकरण म्हणजे काय ? राजकीय आधुनिकीकरण साध्य करताना राजकीय व्यवस्थेला भेडसावणाऱ्या समस्यांची चर्चा करा .

किंवा

प्रश्न ३. ब) राजकीय विकास संकल्पना स्पष्ट करा. राजकीय विकासाचा समाजावरील परीणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. अ) समाजात बदल घडवून आणण्यासाठी ग्राहक चळवळीची भूमिका विशद करा.

किंवा

प्रश्न ४. ब) सामाजिक चळवळीच्या विविध टप्प्यांचे परीक्षण करा. भारताच्या संदर्भात पर्यावरण चळवळ स्पष्ट करा .

प्रश्न ५) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) भ्रष्टाचार निर्मूलन चळवळ .

ब) शेतकरी चळवळ.

क) दबाव गटाकडून वापरले जाणारे तंत्र .

ड) राजकीय आधुनिकीकरण आणि राजकीय विकास यातील परस्परसंबंध .